

مقاله مروری

بررسی نگرش پرستاران نسبت به افراد سالمند و پدیده سالمندی

حامد مرتضوی^۱، لیلی موید^۲، ابراهیم گل‌مکانی^{۳*}، فرزانه قانع زارع^۲، محمدرضا یوسفی^۲، ابراهیم حسن زاده^۲، محبوبه طباطبایی چهر^۴

^۱ استادیار گروه پرستاری سالمندی، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، مرکز تحقیقات مراقبت سالمندی، بجنورد، ایران
^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، مرکز تحقیقات مراقبت سالمندی، بجنورد، ایران
^۳ استادیار گروه بیهوشی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران
^۴ عضو هیئت علمی گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، مرکز تحقیقات مراقبت سالمندی، بجنورد، ایران
^{*} نویسنده مسئول: دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران
پست الکترونیک: golmakanie@mums.ac.ir

چکیده

زمینه و هدف: کیفیت ارائه مراقبت از فرد سالمند تحت تأثیر عوامل زیادی قرار می‌گیرد که یکی از این عوامل نگرش پرستاران نسبت به سالمندان و پدیده سالمندی است. این مطالعه با هدف بررسی نگرش پرستاران نسبت به افراد سالمند و پدیده سالمندی انجام شد.
مواد و روش کار: برای دستیابی به مقالات و مطالعات مربوط به نگرش پرستاران نسبت به سالمندان و پدیده سالمندی کلید واژه‌های *Iran Doc, Science Direct, Google, Magi ran, SID* در بانک‌های اطلاعاتی *Nursing* و *Attitudes, Older People* و *scholar* و *Pub Med* مورد بررسی قرار گرفته و سپس بر اساس میزان ارتباط مقالات با موضوع پژوهش و نظر تخصصی گروه تحقیق، بر اساس معیارهای ورودی^{۳۰} مقاله مرتبط بدون محدودیت زمانی انتخاب و بررسی شدند.
یافته‌ها: پرستاران از اعضای مهم تیم مراقبت بهداشتی هستند که مسئولیت مراقبت از بیماران سالمند را عهده دار هستند. یکی از ارکان اصلی در ارائه هر نوع خدمتی، داشتن نگرش مثبت در مورد همان واحد است. نگرش پرستاران نسبت به سالمندان تحت تأثیر عوامل مختلفی نظیر باورها و اعتقادات فردی و مذهبی، تجربیات خانوادگی و شغلی هر فرد، فرهنگ جامعه و میزان درک پرستاران از سالمندان قرار دارد.

نتیجه‌گیری: امید است که در نهایت با ارائه آموزش‌های تخصصی در دوران تحصیل دانشجویان پرستاری و نیز دوره‌های ضمن خدمت برای پرستاران شاغل بتوان با ارتقای دانش و تغییر نگرش آنها گامی مؤثر در این راه برداشت.

واژه‌های کلیدی: نگرش پرستاران، سالمند، پدیده سالمندی

مقدمه

فارماکوکینیتیک و فارماکودینامیک داروها در دوره‌های آخر زندگی، تغییرات فیزیولوژیک سالمندی، وضعیت اجتماعی اقتصادی و خطرهای بالقوه سلامتی در سالمندان را بشناسند و نیازهای خاص این دوره را درک نمایند. علاوه بر این پرستاران با داشتن دانش و مهارت در زمینه پیری شناسی می‌توانند اثربخشی، کارایی و تناسب مراقبتهایی که به سالمندان ارائه می‌دهند را بهبود بخشند [۲،۴]. اگر پرستاران کم تجربه و آموزش ندیده به مراقبت از افراد سالمند گمارده شوند کیفیت مراقبت از سالمندان به خطر می‌افتد و پرستاران نقش کلیدی خود را در

سالمندی فرآیندی طبیعی و یکی از مراحل رشد و تکامل انسان است. در طول این فرآیند تغییراتی در ابعاد فیزیولوژیک، روانی و اجتماعی افراد رخ می‌دهد [۲،۱] و این فرآیند تدریجی و پیش رونده بوده و رژیم غذایی، محیط، عادات فردی و عوامل ژنتیکی بر شدت و وسعت آن اثر می‌گذارند. از نظر سن تقویمی معمولاً ۶۵ سالگی را آغاز سالمندی تلقی می‌کنند [۳،۲]. جهت ارائه خدمات با کیفیت به سالمندان پرستاران باید فرآیندهای طبیعی سالمندی، نحوه ی اداره کردن اختلالات سالمندی،

مراقبت از افراد سالمند از دست خواهند داد [۲،۵]. در ایران اگرچه به علت ساختار جوان جمعیتی مشکل سالمندی هنوز به صورت حاد خود را نشان نداده است اما در سالهای آینده سیستم ارائه خدمات بهداشتی به شدت با آن درگیر خواهد شد و لازم است که از هم اکنون برنامه ریزی جامعی جهت مواجهه موثر با مسئله سالمندی صورت پذیرد. این برنامه ریزی مستلزم شناخت دقیق وضعیت موجود و نیازهای این گروه جمعیتی می باشد [۲،۶].

روش کار

به منظور یافتن مطالعات و منابع مرتبط با نگرش پرستاران نسبت به افراد سالمند و پدیده سالمندی علاوه بر مطالعات کتابخانه ای از پایگاه های اطلاعاتی موجود در کتابخانه ملی دیجیتال پزشکی ایران و بانک های اطلاعاتی Google Scholar, Science Direct, Pub, Elsevier, Magiran, Iran Medex, Iran Doc, Scopus, Med SID و Medlib استفاده گردید. جستجوی مقالات فارسی و انگلیسی بدون محدودیت زمانی و با استفاده از کلید واژه های فارسی نگرش پرستاران، سالمند، پدیده سالمندی و کلید واژه های لاتین nurses' attitude, older people, aging phenomena انجام شد. مقالات منتشر شده در مجلات و مقالات ارائه شده در کنگره های مرتبط با موضوعات سالمندی و کتب مربوطه طوری بررسی شدند که پس از جستجو مناسب ترین آنها از نظر در بر گرفتن جنبه های مختلف نگرش پرستاران به سالمندان و پدیده سالمندی انتخاب و در نهایت ۳۰ مقاله مرتبط انتخاب و مطالب لازم از آنها استخراج گردیدند.

یافته ها

جهت حفظ کارایی پرستاران در زمینه مراقبت از سالمندان باید مطمئن باشیم که آنان مراقبتهایی با بهترین کیفیت را ارائه میدهند. به همین دلیل بررسی میزان دانش و نگرش آنها جهت تعیین نیازهای آموزشی آنها امری ضروری است [۲]. مراقبت از بیماران سالمند قسمت مهمی از پرستاری است که ممکن است تحت تاثیر عوامل بسیاری قرار گیرد یکی از این عوامل میتواند نگرش پرستاران نسبت به مراقبت از بیمار سالمند باشد [۷،۸]. نگرش ها، باورهای فرد در مورد نتیجه رفتاری که انجام خواهد شد، در طی ارزیابی نتایج آن رفتار میباشد و نگرش

اصلی ترین عامل در ایجاد نیت (قصد عمل) مراقبت از بیمار سالمند می باشد. نگرش (ادراکات، احساسات، عقاید) نسبت به مراقبت از بیماران سالمند از مسائل تعیین کننده نوع رفتار مراقبتی است که بر سلامت و بهبودی سالمند تاثیر میگذارد. هر چه پرستاران احساسات و نگرش مثبت تری نسبت به مراقبت از بیمار سالمند داشته باشند، زندگی رضایت بخش تری را برای آنها به وجود خواهند آورد. مطالعات زیادی در مورد نگرش پرستاران و دانشجویان پرستاری نسبت به مراقبت از بیمار سالمند انجام شده است و تعدادی از مطالعات گزارش کرده اند که پرستاران کارشناس غالباً نگرش خنثی تا مثبت، نسبت به سالمندان داشته اند و تعدادی از مطالعات اکراه پرستاران را در مراقبت از بیماران سالمند و یک نگرش منفی را نسبت به مراقبت از آنها گزارش نموده اند [۷،۹].

در صورتی که نگرش پرستاران نسبت به مراقبت از بیمار سالمند منفی باشد در کیفیت و نوع مراقبت از این بیماران تاثیر خواهد داشت [۷،۸]. زیرا در مدت بستری در بیمارستان کیفیت مراقبتی که بیماران سالمند دریافت می دارند، به طور مؤثری تحت تأثیر دانش، نگرش و مهارت پرستاران قرار خواهد گرفت [۷،۹]. نگرش منفی پرستاران همچنین باعث می شود آنها در انتخاب حیطه کاری خود مراقبت از سالمندان را انتخاب نکنند و ممکن است نقش کلیدی پرستاران در مراقبت از سالمندان از بین برود [۷،۱۰]. مک کین لی^۱ و همکاران معتقدند که به جهت افزایش فزاینده جمعیت سالمندان در آینده، مراقبت از افراد پیر بخش مهمی از وظایف پرستاران خواهد شد. با این حال منابع آماری حاکی از آن است که این قشر، فاقد پرستار متخصص و آموزش دیده می باشند که ممکن است به جهت نگرش منفی پرستاران نسبت به مراقبت از سالمندان بوده و لذا این قبیل نگرشهای منفی بطور بالقوه تأثیر مهمی بر کیفیت مراقبتهای ارائه شده خواهد داشت [۸،۱۱]. در مطالعه ودی^۲ نیز نگرش نسبت به مراقبت از سالمند در میان پرستاران مثبت بوده است [۱۱،۱۲]. ولی نتایج حاصل از برخی مطالعات دیگر نشان داده است که پرستاران در مقایسه با سایر گروهها،

1- McKinlay

2- Hweidi

دانش و نگرش پایین تری را نسبت به سالمندی داشته و در ارتباط با سالمندان دچار اضطراب بیشتری شده و اعتماد به نفس کمتری را ابراز داشته اند و لذا محققین توصیه نموده اند که بهبود و پیشرفت آموزش پیری شناسی، استراتژی مهمی در بهبود نگرش کارمندان نسبت به سالمندان بوده و درک پرستاران از نیازهای افراد سالمند را افزایش خواهد داد [۱۳، ۱۱ و ۱۴]. به نظر می رسد که در جوامع مختلف، تحقیقات پرستاری نگرش سنجی نسبت به مراقبت از سالمندان متناسب با متغیرهای فرهنگی و ساختار فرهنگی و اجتماعی نتایج متفاوتی را نشان داده اند. نتایج پژوهش میلر^۳ و همکاران در کوئیزلند استرالیا نشان داد که علیرغم این که پرستاران نگرش مثبتی نسبت به سالمندان داشتند، ولی از نظر دانش و آگاهی های لازم در خصوص مراقبت از سالمندان دچار کمبود بوده اند. بنابراین ارائه آموزش و تقویت دانش پرستاری از سالمندان در پرستاران در منطقه مذکور توصیه شده است [۱۵، ۱۱]. در مطالعه ای که توسط حسینی سرشت در شهر تهران انجام شد، نتایج نشان داد که پرستاران شاغل نگرش مثبت، دانشجویان سال سوم پرستاری دارای نگرش خنثی و دانشجویان سال اول پرستاری دارای نگرش منفی بوده اند [۷]. سودرهمان^۴ و همکاران پیشنهاد کرده اند که برای ایجاد نگرش مثبت در دانشجویان پرستاری، هر چه زودتر باید آنها را در شرایط مراقبت بالینی از افراد سالمندی که به عنوان یک الگوی مناسب سالمندی به حساب می آیند، قرار داد [۱۶]. لول^۵ گزارش می کند مروری بر مطالعات انجام شده پرستاری حاکی از نگرش منفی دانشجویان پرستاری و پرستاران نسبت به سالمندان است و این نوع نگرش نسبت به گرایش سالمندی، کار را در این حیطه مشکل خواهد کرد و تعداد پرستاران مورد نیاز در این زمینه را کاهش خواهد داد [۱۷]. مطالعه حسینی سرشت و همکاران نیز ارتباط معنی داری را بین سن پرستاران و نوع نگرش آنان نشان داد [۷]. همچنین در مطالعه ودی سنوات خدمتی و سن رابطه معنی دار مستقیمی با نگرش پرستاران نسبت به

بیماران سالمند نشان داد [۱۲]. در تحقیقی که قائم مقامی انجام داد دریافت که ارتباط معنی داری بین دو عامل میزان تحصیلات و نوع نگرش نسبت به سالمندان وجود ندارد [۱۸]. در حالی که مطالعه حسینی سرشت وجود ارتباط معنی دار آماری را بین نگرش مثبت نسبت به مراقبت از بیمار سالمند و حضور فرد سالمند در خانواده، نشان داد [۴]. در مطالعه مریم عسگری زاده ماهانی یافته ها مبنی بر کمبود دانش پرستاران در مورد فرآیند سالمندی مؤید نتایج بسیاری از مطالعات دیگر در این زمینه است. این کمبود دانش را می توان با آموزش مداوم و برنامه ریزی شده و با تأکید بر اهمیت مراقبت از افراد سالمند شامل فرآیند طبیعی سالمندی، اختلالات، بیماری و ناتوانیهای سالمندان افزایش داد. در صورت عدم توجه به آموزش پرستاران در بخشهای مزمن در معرض خطر مراقبتهای نادرست پرستاری یا نادیده گرفته شدن قرار دارند [۱۴].

با توجه به افزایش روز افزون سالمندان در جامعه و نیاز به حفظ و ارتقای سلامت آنان، لازم است پرستاری از سالمندان به افرادی ماهر و با تجربه که قادر به برقراری ارتباط با افراد سالمند بوده و بتوانند مشکلات سلامتی آنان را بموقع تشخیص داده و مراقبت نمایند، سپرده شود؛ بنابراین بر اجرای راهکارهای آموزشی به منظور مراقبت از سالمندان برای دانشجویان در دانشکده های پرستاری و مامایی به صورت برگزاری کلاسهای نظری و کارآموزی در خانه سالمندان و همچنین برگزاری دوره های بازآموزی حین خدمت برای پرستاران شاغل تأکید می گردد [۱۹، ۲۰].

در مطالعه سودرهمان وی دریافت که پرستاری سالمندان به طور کلی به عنوان یک شاخه محبوب پرستاری در سوئد بین پرستاران کارمند و دانشجویان پرستاری در نظر گرفته نمی شود. بنابراین برای مدرسان پرستاری و دیگر پرستاران مهم است که برای پیشرفت پرستاری با توجه به روند پر اهمیت مراقبت از سالمندان مسؤولیت بپذیرند. نگرش، اندیشه های احساسی، دانش و آمادگی برای عمل از عوامل مهم و تأثیر گذار هستند [۱۶]. در مطالعه ای که به منظور سنجش احساسات نسبت به افراد مسن در میان دانشجویان پرستاری و پرستاران رسمی انجام شد، گزارش

3- Mellor

4 -Soderhamn

5- Lovell

سابقه کار تا مرز ۱۵ سال در پرستاران شاغل، عامل زندگی با سالمند در دانشجویان سال اول، بر نگرش آنها نسبت به مراقبت از بیمار سالمند اثر مثبتی را نشان داد و عامل جنس در هر سه گروه بر نگرش نسبت به مراقبت از بیمار سالمند تاثیر داشت. پس به نظر می رسد واحد های درسی مراقبت از بیماران سالمند در دانشگاه و تجربه مراقبت در بیمارستان می تواند بر نگرش نسبت به مراقبت از بیمار سالمند تاثیر مثبت داشته باشد [۷].

در مطالعه دیگری نگرش دانشجویان پرستاری نسبت به مراقبت از افراد سالمند بررسی شد محققین در این پروژه پیشنهاد های عملی جهت تقویت نگرش مثبت را ارائه نمودند. سیستم مراقبت بهداشتی به جمعیت زیادی از سالمندان سرویس دهی می کند، بنابراین نیاز است که پرستار به تعداد کافی برای مراقبت از این تعداد رو به افزایش سالمندان وجود داشته باشد. بنابراین نیاز به وجود مربیان متفکر و الهام بخش برای تقویت نگرش مثبت دانشجویان پرستاری نسبت به کار با افراد سالمند به وسیله برطرف کردن کلیشه ها و در نتیجه افزایش بهره دانشجویان پرستاری از کار با افراد سالمند نیاز است [۲۲].

نتیجه گیری

یکی از ارکان اصلی در ارائه هر نوع خدمتی داشتن نگرش مثبت در مورد همان واحد است [۸، ۱۵]. مطالعات زیادی وجود دارد که تعدادی متغیر مهم را که بر نگرش دانشجویان پرستاری در رابطه کار با افراد سالمند تاثیر دارد ذکر کرده اند این متغیرها شامل داشتن مهارت و دانش مورد نیاز برای مراقبت از سالمندان، تأثیر پرستاران شاغل در نگرش دانشجویان پرستاری، تأثیر مربیان بر نگرش دانشجویان پرستاری و یادگیری از طریق فرصت ها از طریق کار و تماس با افراد سالمند، باورها و اعتقادات فردی، اعتقادات مذهبی افراد، تجربیات خانوادگی و شغلی هر فرد، فرهنگ جامعه و میزان درک پرستاران از سالمندان می باشد بدیهی است که چنین مسایلی تنها محدود به این عوامل نمی شود [۲، ۱۱، ۱۶، ۱۸، ۱۹].

بنابراین نتیجه می گیریم که آموزش پرستاری باید از فاکتورهایی که متناسب با پرستاری از سالمندان است که در آینده رو به افزایش هستند آگاه باشد، و نیز به دلیل اینکه پرستاران مسئولیت مراقبت از بیماران سالمند را بر عهده

شد که احساسات نسبت به افراد سالمند با تجربه، سن و جنس ارتباط دارد. تجربه محدود قبلی در مراقبت از افراد مسن، سن کمتر از ۲۵ سال و جنسیت مرد عوامل مهمی در نشان دادن احساسات مساعد کمتر نسبت به سالمندان هستند. این نشان دهنده این است که باید توجه ویژه ای به دانشجویان بسیار جوان و دانشجویان پسر پرستاری بشود تا احساسات مثبت و علاقه آنها نسبت به سالمندان افزایش یابد [۱۶].

پیر شدن جمعیت در حال حاضر یکی از مسائل اصلی سیستم های مراقبت های بهداشتی بین المللی است. تشخیص داده شده که با افزایش سن احتمال ابتلا به مشکلات بهداشتی و بیماری های مزمن افزایش خواهد یافت و تقاضا برای مراقبتهای بهداشتی رو به افزایش است. این نیاز، بیمارستان ها و مراکز ارائه دهنده مراقبت را تحت تاثیر قرار خواهد داد. پرستاران جوان ما در آینده با چالش مراقبت از سالمندان مواجه خواهند بود. مطالعات نشان داده اند که دانشجویان پرستاری دارای نگرش منفی نسبت به سالمندان هستند. این احساس به وسیله باورهای شخصی، ارزشها، فرهنگ، تجربه و مشاهدات تحت تاثیر قرار می گیرد [۱۷].

در مطالعه ای که در چهار بیمارستان آموزشی کرمان انجام شد یافته ها نشان دهنده کمبود دانش پرستاران در مورد فرایند سالمندی بود که با آموزش مداوم و برنامه ریزی شده و تاکید بر اهمیت مراقبت از افراد سالمند، شامل فرایند طبیعی سالمندی، اختلالات، بیماری ها و ناتوانی های سالمندی دانش پرستاران افزایش یافت. در صورت عدم توجه به آموزش پرستاران، سالمندان بستری در بخش های مزمن در معرض خطر مراقبت های نادرست پرستاری یا نادیده گرفته شدن، قرار دارند [۲].

در مطالعه دیگری که با هدف تعیین و مقایسه نگرش دانشجویان پرستاری و پرستاران شاغل نسبت به مراقبت از بیمار سالمند انجام پذیرفت، نتایج نشان داد که نگرش سه گروه پرستاران شاغل، دانشجویان پرستاری سال اول و دانشجویان پرستاری سال سوم، دارای اختلاف معنا داری بوده است. پرستاران شاغل دارای نگرش مثبت و دانشجویان سال سوم دارای نگرش خنثی و دانشجویان سال اول دارای نگرش منفی بودند. همچنین عامل سن و

سالمندان دارند بسیار مفید و حائز اهمیت است. ۳- مطالعات نشان داده است که پرستارانی که نگرش مثبت نسبت به سالمندی داشته اند تحمل بیشتری در کار با سالمند و رضایت شغلی بالاتری داشته اند [۸، ۲۲]. کمک کردن به مربیان و کارکنان پرستاری که بتوانند خود نقش مدل را ایفا کنند. دانشجویان با مشاهده رفتار دیگران یاد میگیرند. مطالعات نشان داده که اگر مربیان دانشجویان رفتاری مثبت و با علاقه نسبت به سالمندان داشته باشند می توانند دانشجویان را تحت تأثیر قرار دهند و موجب تقویت نگرش مثبت آنها شوند [۲۲، ۱۶]. فراهم کردن تجربیات یادگیری متنوع برای کار کردن با افراد سالمند:

دانشجویان ۲۰٪ از آنچه که شنیده اند، ۳۰٪ از آنچه که دیده اند و ۸۰٪ از آنچه که تجربه کرده اند را یاد میگیرند این اعداد نشان می دهند که تجارب یادگیری براساس مشارکت فعال با افراد سالمند موجب تقویت نگرش مثبت می شود [۲۲].

دارند لازم است که با خصوصیات و نیازهای این گروه آشنایی کامل داشته باشند تا هم بتوانند مراقبت صحیحی را به این افراد ارائه دهند و هم رضایت شغلی خودشان افزایش یابد.

در پایان می توان راهکارهایی برای پرورش نگرش مثبت پرستاران نسبت به افراد سالمند انجام داد.

۱- گذاشتن برنامه درسی تخصصی و دوره های آموزش سالمند شناسی : تحقیقات نشان داده است که گذاشتن برنامه درسی تخصصی و دوره های آموزش سالمند شناسی باعث تقویت نگرش مثبت پرستاران نسبت به افراد سالمند می شود [۲۲].

۲- اختصاص دادن زمانی خاص برای دانشجویان تا دیدگاههای شخصی خود را نسبت به سالمندی بازگو کنند. آشنایی با دیدگاه شخصی هر فرد در مورد یک کلیشه و نگرش نسبت به سالمندی اولین گام به سمت تغییر نگرش منفی است. دادن فرصت به دانشجوی پرستاری به منظور کشف نگرانیهایی که آنها از برخورد با

References

1. Levine B, Cravin R. Physiologic adaptation with aging (cardiac nursing) 15th ed. Lippincotte: Philadelphia. New York. Wolters Kluwer Company; 2005;P: 220-226.
2. Askarzadeh mahany M, Arab M, Alizadeh M, Haghdust A. Nurses' knowledge about aging and attitudes toward older people. Iranian Nursing Address: 1387; 55(21):19-27.
3. Tootoonchi P. Frequency of chronic diseases and some disabled elderly characteristics and associated factors inability in elderly covered by the Imam Khomeini Charity Committee. Payesh Health Monitor 2004;3(3): 219-225. [Persian]
4. Charlotte E. Gerontological Nursing. 6th ed. Lippincott: Williams & Wilkins. Philadelphia: 2005.P.1-300.
5. Herd man E. Challenging the discourse of nursing ageism. J of nursing studies. 2001; (39):105-114.
6. Mohtasham Amiri Z. Assessment the cause of hospitalization older people in Rasht medical hospitals. Journal of Gilan Medical Science .2002;11(42):28-32.[Persian]
7. Hosseini seresht A, Nasiri ziba F, kermani A, Hosseini F. Assessment of Nursing Students and Clinical Nurses' Attitude Toward Elderly Care. Iran Journal of Nursing 1385: 19(45):57-67. [Persian]
8. McKinlay A, Cowan S. Student nurses attitudes towards working with older patients. Journal of Advanced Nursing. 2003; 43(3):298-309.
9. Courtney M, Tong S, Walsh A. Older patients in the acute care setting. Australian J Rural Health. 2000;8(2):94-102.
10. Chandler J T, Rachal J R, Kazelskis R. Attitudes of Long-Term Care Nursing Personnel Toward The Elderly. *The Gerontologist* (1986) 26 (5): 551-555.
11. Hamedani zadeh F, Motahedian Tabrizi A, Sarhangi F, Zighimat F. Study of nurses' attitudes towards the care of elderly patients. Kowsar Medical Journal. 1387: 258-253.
12. Hweidi IM, AL-Hassan MA. Jordanian nurses, attitudes toward older patients in acute settings. International Nurse Rev. 2005; 52 : 225-232 .
13. Wells Y, Foreman P. Nurses, attitude toward aging and older adults examining

- attitudes and practices among health services providers in Australia. *J Gerontology Nurs.* 2004 ; 30(9) : 5-13 .
14. Askarzadeh mahani M, Alizadeh M. Knowledge hospitals affiliated to Kerman University of Medical Sciences about the aging process and their attitudes toward the elderly, elderly abstracts presented at the Congress of Kashan University of Medical Sciences. 1386, page 39.
15. Mellor P, Greenhill J, Chew D. Nurses' attitudes toward elderly people and knowledge of gerontic care in a multipurpose health service (MPHS). *Journal of Advanced Nursing.* 2007;24(4):37-41.
16. Soderhamn O, Linden C. Attitudes toward older people among nurses in Sweden. *Nurse Edu Today.* 2001; 21 : 225-229 .
17. Lovell M. Caring for the elderly. Changing perceptions and attitudes. *Journal of vascular nursing,* 2006; 24(1) :22- 6 .
18. Ghaem maghami A. Survey and comparison of child's attitude s adult age in home that living in their home and dormitory about elderly. *Msc theisi* 2000; 87. [Persian]
19. Tabiei S, Sadatjo A, Hosseinian Z, Naseri M, IsaNejad L, Ghotbi M, Tahernia H. Knowledge and attitudes of nurses caring for elderly patients with cardiovascular disease teaching hospitals in Birjand. 2011;7(3,4):41-7.
20. McLafferty E. A comparison of nurse teachers' and student nurses' attitudes towards hospitalized older adults. *Nurse Edu Today.* 2005; 25: 472-479.
21. Burbank P, Castronovo AD, Crowther MR, Capezuti EA. Improving knowledge and attitudes toward older adults through innovative educational strategies. *J Professional Nursing.* 2006; 22 (2): 91-97.
22. Rachel W. Student nurses' attitudes regarding older adults: Strategies for fostering improvement through academia. *Teaching and Learning in Nursing.* (2008); 3: 21-25.

Review Article

Nurses' Attitudes towards older people and aging

Mortazavi H¹, Moayyed L², Golmakani E^{*3}, Ghanei zare F², Usefi MR², Hasan zadeh E², Tabatabaeichehr M⁴

¹ Assistant Professor, Department of Geriatric Nursing, School of Nursing and Midwifery, North Khorasan University of Medical Sciences, Gerontological Care Research Center, Bojnurd, Iran.

² M.Sc Student of Geriatric Nursing, School of Nursing and Midwifery, North Khorasan University of Medical Sciences, Gerontological Care Research Center, Bojnurd, Iran.

³ Assistant Professor of Anesthesiology, Department of Anesthesiology and critical care, Faculty of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran

⁴ M.Sc of Midwifery, Faculty Member, Department of Midwifery, School of Nursing and Midwifery, Geriatric Nursing Department, North Khorasan University of Medical Sciences, Gerontological Care Research Center, Bojnurd, Iran.

*Corresponding Author:
Mashhad University of Medical
Sciences, Mashhad, Iran
Email:
golmakanie@mums.ac.ir

Abstract

Background & Objectives: Qualifying the given services to the old people is affected by several factors and one of them is nurses' attitudes toward the old people and aging phenomena. The aim of this study was to determine the nurses' attitude to older people and aging phenomenon

Materials and Methods: This study started searching widely in databases such as Pub Med, Google Scholar, Science Direct and Iran Doc by older people, nursing and attitude key words to find related articles and studies about nurses' attitudes toward the old people and aging phenomena. Then among all the articles, the ones were chosen which were more related to the research subject by the research group members. 30 articles were chosen based on the input criteria and no time limit was included.

Findings: Nurses are the effective members of the health care team who are responsible to take care of the old people. So it is important for the nurses to become more familiar with the old people characteristics to be able to take care and meet their needs better. In order to give the better services to seniors, it seems necessary to have got positive attitude about them. The nurses' attitudes to the old people and the aging phenomena is affected by their personal and religious beliefs, their personal experiences, social culture and the latter one is how much the nurses know about the old people.

Conclusion: It is hoped to change the nurses' attitudes about the seniors by offering them the proper lessons and courses.

Key word: Nurses' attitude, older people, aging phenomena.
